

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความล้มเหลวของการจัดการความขัดแย้งเกี่ยวกับปัญหามลพิษระหว่างโรงงานเจเนโกกับชุมชนเขตอุตสาหกรรมในจังหวัดระยอง เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพแนวประวัติศาสตร์ (Historical qualitative research) ในลักษณะที่เป็นกรณีศึกษา โดยในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนกระบวนการศึกษาประกอบด้วยหัวข้อสำคัญดังนี้ คือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การตรวจสอบข้อมูล
3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้จะใช้วิธีการต่าง ๆ ดังนี้

ในการวิจัยครั้งนี้จะเก็บข้อมูลด้วย 2 วิธีการ คือ การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การสำรวจเอกสาร มุ่งรวบรวมข้อมูลในประเด็นนอกเหนือจากการสัมภาษณ์ รวมทั้งจะใช้เป็นข้อมูลในการตรวจสอบผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งจะใช้เอกสารชั้นต้นและชั้นรองดังนี้

1.1 เอกสารชั้นต้น (Primary data) เป็นข้อมูลที่ยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นข้อมูลดิบ ข้อมูลส่วนนี้ได้จากการเก็บรวบรวมเอกสารที่สำคัญ เช่น เอกสารการประชุมกลุ่ม บันทึกการประชุม เอกสารทางราชการ เป็นต้น

1.2 เอกสารชั้นรอง (Secondary data) เป็นข้อมูลที่ได้ผ่านการวิเคราะห์แล้วระดับหนึ่ง และเพื่อช่วยให้วิเคราะห์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เอกสารชั้นรองเหล่านี้ที่สำคัญ เช่น หนังสือพิมพ์ ตำราวิชาการ บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ อินเทอร์เน็ต ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์แบบประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่า (Oral history) เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เฝ้าทางการหรือไม่มีโครงสร้าง (Informal or unstructured interview) คือ มีเพียงคำถามวิจัยเป็นแนวสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ในที่นี้จะกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ

2.1 กลุ่มผู้นำชุมชนในเขตอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาท้องถิ่น เป็นต้น

2.2 ผู้นำกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย เช่น กลุ่มพลังมวลชนต่าง กลุ่มองค์กรเอกชน เป็นต้น

ตารางที่ 5 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ให้ข้อมูลหลัก	สถานภาพ	วันให้ข้อมูล
นายกเทศมนตรีเทศบาล ตำบลจอมพลเจ้าพระยา	นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลจอมพล เจ้าพระยา อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง (อดีตแกนนำต่อต้าน โรงงานเจนโก้ อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง)	2 มิถุนายน 2556
นายบรร มณีรัตน์	ผู้อำนวยการกองช่างสุขาภิบาล เทศบาลเมืองมาบตาพุด	22 มิถุนายน 2555
นางสาวกาญจนา เตลียะโชติ ไม่ประสงค์ออกนาม	นักบริหารงานสาธารณะสุข ระดับ 8 ผู้ร่วมประชาคม เทศบาลเมือง มาบตาพุด	22 มิถุนายน 2555 22 มิถุนายน 2555
ผู้คัดค้านตำบลอำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง (ไม่ประสงค์ ออกนาม)	อดีตสมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลหนองละลอก อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง	27 กุมภาพันธ์ 2556
ไม่ประสงค์ออกนาม	อดีตกลุ่มแกนนำคัดค้าน โรงงานเจนโก้ อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง	2 มิถุนายน 2556
กลุ่มพนักงานเทศบาล	กลุ่มพนักงานเทศบาล เทศบาลตำบล จอมพลเจ้าพระยา อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง	2 มิถุนายน 2556

การตรวจสอบข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้การตรวจสอบข้อมูลในการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ในที่นี้จะใช้รูปแบบการตรวจสอบ คือ

1. การตรวจสอบโดยใช้แหล่งข้อมูลที่ต่างกันระหว่างเอกสารและการสัมภาษณ์แบบประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่า ในปัญหามลพิษระหว่างโรงงานเจนโก้กับชุมชนในพื้นที่เขตอุตสาหกรรมจังหวัดระยองเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือ
2. การตรวจสอบโดยใช้ผู้สัมภาษณ์ที่มีจุดยืนต่างกัน เช่น จากการสัมภาษณ์ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น กลุ่มพลังมวลชนต่าง ๆ เป็นต้น

3. การตรวจสอบข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักคนเดียวกันในเวลาที่ต่างกัน เช่น ประเด็นที่มีปัญหาความขัดแย้งระหว่างคาทอลิกกับพุทธศาสนิกชนในจันทบุรีจะสัมภาษณ์ผู้รู้เรื่องนี้ถึง 2 หรือ 3 ครั้ง เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงประวัติศาสตร์จะการใช้การตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์โดยเริ่มจากการพรรณนาให้เห็นลำดับเหตุการณ์และวิเคราะห์เชิงสาเหตุในประวัติศาสตร์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารชั้นต้น เอกสารชั้นรอง และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จะใช้การตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ และการวิเคราะห์สาเหตุ โดยตั้งอยู่บนฐานคติที่ว่าสภาพในปัจจุบันเป็นผลที่มาจากเหตุสะสมในประวัติศาสตร์ (Process of cumulative causation)
2. การสรุปผลการวิเคราะห์เชิงทฤษฎีพื้นที่ (Grounded theory)